

Sygn. akt V U 95/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Regina Stępień

Protokolant: star. sekr. sądowy Justyna Alfawicka

po rozpoznaniu w dniu 15 czerwca 2016 r. w Legnicy

sprawy z wniosku M. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek odwołania M. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 21 grudnia 2015 r.

znak (...)

I. **zmienia decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 21 grudnia 2015 r. znak (...) w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy M. S. prawo do emerytury od dnia 27 listopada 2015 r.,**

II. **stwierdza, iż organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w przyznaniu prawa do świadczenia,**

III. **zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. na rzecz wnioskodawcy kwotę 360 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

Sygn. akt V U 95/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21 grudnia 2015 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił wnioskodawcy M. S. prawa do emerytury, wskazując, iż wnioskodawca udowodnił jedynie 8 lat, 5 miesięcy i 18 dni okresów pracy w szczególnych warunkach zamiast wymaganych 15 lat. Zakład podał, iż nie zaliczył do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach pracy wnioskodawcy w (...) Sp. z o.o. w L. w okresie od 9 września 1988 r. do 28 lutego 1994 r., ponieważ w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 4 stycznia 1996 r. stanowisko pracy nie zostało określone ściśle według wykazu, działu, pozycji i punktu obowiązujących przepisów branżowych.

Od ww. decyzji odwołanie złożył wnioskodawca, wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury. Wniósł o zaliczenie do okresu pracy w warunkach szczególnych całego okresu jego pracy w (...) w L.

oraz okresów pracy w (...) Zakład (...) w L. na stanowisku montera urządzeń instalacji ogrzewczych oraz maszynisty spycharek i ciągników.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie, podnosząc te same argumenty co w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił:

Wnioskodawca M. S., ur. (...), wiek 60 lat ukończył z dniem (...)2012 r. Nie jest członkiem OFE.

Na dzień 1 stycznia 1999 r. ubezpieczony udowodnił 25 lat ogólnego stażu pracy, w tym: 19 lat, 3 miesiące i 5 dni okresów składkowych, 4 miesiące i 10 dni okresów nieskładkowych oraz 5 lat, 4 miesiące i 15 dni okresów uzupełniających.

Wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. udowodnił nadto 8 lat, 5 miesięcy i 18 dni okresów pracy w szczególnych warunkach.

Dnia 27 listopada 2015 r. M. S. złożył wniosek o przyznanie emerytury w tzw. obniżonym wieku emerytalnym.

W wyniku rozpoznania wniosku ubezpieczonego ZUS Oddział w L. w dniu 21 grudnia 2015 r. wydał decyzję odmawiającą wnioskodawcy prawa do emerytury, zaskarżoną w niniejszej sprawie.

/bezsportne, a nadto akta emerytalne ZUS/

Wnioskodawca w dniu 13 listopada 1980 r. podjął zatrudnienie w (...) Okręgowym Zakładzie (...) w L.. W zakładzie tym początkowo pracował na stanowisku montera urządzeń instalacji ogrzewczych –do dnia 31 października 1981 r. (tj. przez 11 miesięcy i 19 dni). Jako monter urządzeń instalacji ogrzewczych wnioskodawca pracował przy wymianie sieci i rurociągów oraz zaworów i zasuw. Były to prace przy sieci grzewczej – montaż i demontaż sieci. Praca wykonywana była na instalacjach na zewnątrz i w komorach. Komory były pomieszczeniami o wymiarach ok. 2m na 3m, zamkniętymi, pod ziemią. Wnioskodawca pracował również przy wymianie zaworów w kotłowniach w budynkach mieszkalnych.

Następnie, w okresie od 1 listopada 1981 r. do 31 grudnia 1983 r. ubezpieczony w ww. zakładzie zajmował stanowisko kierowcy. W tym okresie jeździł małymi samochodami dostawczymi. W dniu 1 stycznia 1984 r. pracodawca powierzył mu stanowisko maszynisty spycharek i ciągników. Na tym stanowisku wnioskodawca pracował do dnia 31 marca 1985 r. (tj. przez okres 1 roku i 3 miesięcy). Jako kierowca spycharek i ciągników wnioskodawca pracował przy wykonywaniu i zasypywaniu wykopów pod sieci grzewcze, wozził węgiel do kotłowni, wywoził szlakę z pieców na kotłowniach. Nadto wozził także materiały do budowy i remontów sieci, tj. np. rury.

Po uzyskaniu w lutym 1985 r. uprawnień do spawania elektrycznego wnioskodawca z dniem 1 kwietnia 1985 r. otrzymał angaż na stanowisko spawacza i pracę w tym charakterze wykonywał do dnia 30 września 1986 r. W okresie od 1 października 1986 r. do 31 sierpnia 1988 r. ubezpieczony wykonywał obowiązki aparatowego uzdatniania wody i operatora urządzeń oczyszczalni ścieków. Organ rentowy uznał ww. okresy pracy wnioskodawcy (tj. spawacza i aparatowego) za okresy pracy w szczególnych warunkach.

W dniu 7 września 1988 r. ubezpieczony podjął zatrudnienie w (...) Zakładzie (...) w L. (następnie: (...) Sp. z o.o. w L.) na stanowisku spawacza. Pracując w tym charakterze wnioskodawca spawał konstrukcje stalowe na wysokości, pracował przy montażu taśmociągów, przy budowie i montażu nadszuby, wież i galerii w kopalniach, konstrukcji stalowych pod hale przemysłowe na potrzeby zakładów (...). Pracując w tym zakładzie ubezpieczony otrzymywał dodatek szkodliwy związany z pracą na wysokości. W okresie po 14 listopada 1991 r. do końca zatrudnienia w ww. zakładzie, tj. do dnia 28 lutego 1994 r., wnioskodawca przez łączny okres 36 dni był niezdolny do pracy z powodu choroby.

Dowód: dokumenty z akt ubezpieczeniowych wnioskodawcy

dokumenty z akt osobowych wnioskodawcy z okresu jego zatrudnienia:

- w (...) Sp. z o.o. w L.

- w (...) w L.

zeznania świadków:

M. G. k. 23v, e-protokół z 27.04.2016 r. 00:09:47 i nast.

A. G. k. 23v, e-protokół z 27.04.2016 r. 00:19:22 i nast.

S. L. k. 24 e-protokół z 27.04.2016 r. 00:24:28 i nast.

przesłuchanie wnioskodawcy k. 33-33v, e-protokół z 15.06.2016 r. 00:02:08 i nast.

Sąd zważył:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Obowiązująca od 1 stycznia 1999 r. ustawa o emeryturach i rentach z FUS przewiduje różne podstawy nabycia prawa do emerytury, uzależniając je od daty urodzenia ubezpieczonego. Osoby urodzone po 31 grudnia 1948 r. – jak wnioskodawca – generalnie nabywają prawo do emerytury powszechnej w chwili osiągnięcia wieku emerytalnego, który został określony w art. 24 tej ustawy. W przypadku mężczyzn urodzonych po dniu 30 września 1953 r. wiek ten wynosi co najmniej 67 lat (art. 24 ust. 1b pkt 20).

Cyt. wyżej ustawa emerytalna dla osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r. przewiduje jednak dodatkowo możliwość nabycia prawa do emerytury w tzw. obniżonym wieku emerytalnym, z tytułu pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze na podstawie art. 184 tej ustawy. Wobec nieosiągnięcia przez wnioskodawcę powszechnego wieku emerytalnego, sporną kwestią pozostawało więc, czy spełnia on warunki do nabycia świadczenia tzw. obniżonym wieku emerytalnym.

Zgodnie z treścią przepisu art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40 wskazanej ustawy, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat – dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, tj. 25 lat dla mężczyzn. Emerytura, o której mowa wyżej, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu.

Zgodnie zaś z treścią przepisu art. 32 ust. 1 cyt. ustawy emerytalnej, ubezpieczonym urodzonym przed 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Wiek emerytalny, o którym mowa we wskazanym przepisie, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Wykazanie ogólnego i szczególnego

stażu pracy w wymiarze wyższym niż 25 i 15 lat nie mają znaczenia dla ustalenia samego prawa do świadczenia, a jedynie wpływają na jego wysokość.

Jak wynika z akt nin. sprawy, wnioskodawca w dniu (...)2012 r. ukończył 60 lat, nie przystąpił do OFE oraz posiada wymagany ogólny okres zatrudnienia 25 lat. Sporne w sprawie pozostawało jedynie, czy wnioskodawca ma wymagany okres 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy zakwestionował okres pracy ubezpieczonego od 7 września 1988 r. do 28 lutego 1994 r. z powodu braku określenia w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 4 stycznia 1996 r. stanowiska pracy wnioskodawcy ściśle według wykazu, działu, pozycji i punktu obowiązujących przepisów branżowych. Wnioskodawca podnosił, iż w ww. okresie –mimo formalnych błędów na świadectwie– faktycznie wykonywał prace ujęte w wykazie A, dziale XIV pod poz. 12 pkt 1 Załącznika do Zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa z dnia 1 sierpnia 1983 r., a nadto, że –pracując w (...) w L.– w okresie od 13 listopada 1980 r. do 31 października 1981 r. jako monter urządzeń instalacji grzewczych wykonywał prace ujęte w wykazie A, dziale II załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., a w okresie od 1 stycznia 1984 r. do 31 marca 1985 r. jako maszynista spycharek i ciągników –wykonywał prace ujęte w wykazie A, dziale VIII pod poz. 3 załącznika do cyt. rozporządzenia.

W ocenie Sądu, materiał dowodowy zgromadzony w niniejszym postępowaniu dał podstawy do uznania, że wnioskodawca na dzień wejścia w życie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r., tj. na dzień 1 stycznia 1999 r., spełnił warunek posiadania stażu 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Przekonują o tym w sposób niebudzący wątpliwości dokumenty znajdujące się w aktach osobowych ubezpieczonego z okresu jego zatrudnienia w (...) Sp. z o.o. w L. oraz w (...) w L., a także zeznania przesłuchanych w sprawie świadków, które są spójne i zgodne z wyjaśnieniami ubezpieczonego. Przede wszystkim dokumenty powyższe oraz zeznania świadka M. G. potwierdziły, że wnioskodawca w okresie od 7 września 1988 r. do 28 lutego 1994 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace ujęte w wykazie A, dziale XIV pod poz. 12 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, tj. prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowo wodorowym. Jak wynika z ww. dowodów, wnioskodawca w tym czasie –mając stosowne uprawnienia do spawania elektrycznego i pracując na stanowisku spawacza– spawał konstrukcje stalowe na wysokości, taśmociągi, nadszypia, wieże, galerie w kopalniach, konstrukcje stalowe pod hale przemysłowe na potrzeby zakładów (...) Ww. prace –w ocenie Sądu– mogłyby być także zakwalifikowane do prac w szczególnych warunkach wymienionych w wykazie A, dziale V pod poz. 5 cyt. wyżej załącznika do rozporządzenia RM z 7 lutego 1983 r., tj. do prac przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości, w szczególności, że zdecydowana większość tych prac była przez ubezpieczonego wykonywana na wysokości, o czym dodatkowo świadczą przechodzone przez niego badania lekarskie pod kątem zdolności do pracy na wysokościach oraz otrzymywany dodatek szkodliwy za pracę na wysokości. Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd uznał, że ww. okres pracy ubezpieczonego w (...) Sp. z o.o. w L. wynoszący łącznie 5 lat, 4 miesiące i 17 dni (po odliczeniu 36 dni okresów niezdolności do pracy) stanowi udowodniony okres pracy w szczególnych warunkach i jako taki uzupełnia staż wnioskodawcy niezbędny do uzyskania wcześniejszej emerytury.

W ocenie Sądu, na zaliczenie do prac w szczególnych warunkach –w świetle materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszym postępowaniu– zasługiwały także okresy wykonywania przez wnioskodawcę pracy w charakterze montera urządzeń instalacji ogrzewczych oraz maszynisty spycharek i ciągników –wykonywane na rzecz (...) w L. odpowiednio w okresach: od 13 listopada 1980 r. do 31 października 1981 r. (11 miesięcy i 19 dni) i od 1 stycznia 1984 r. do 31 marca 1985 r. (1 rok i 3 miesiące). Pierwsze z ww. prac kwalifikują się do prac ujętych w wykazie A, w dziale II załącznika do cyt. wyżej rozporządzenia, a więc do prac przy wytwarzaniu i przesyłaniu energii elektrycznej i cieplnej oraz przy montażu, remoncie i eksploatacji urządzeń elektroenergetycznych i ciepłych; a drugie –do prac ujętych w wykazie A, dziale V, pod poz. 3 tego załącznika, czyli do prac maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych. Jak wynika z akt osobowych wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w (...) w L. oraz z zeznań świadków A. G. i S. L., a także z przesłuchania wnioskodawcy, M. S. we wskazanych wyżej okresach jako monter urządzeń instalacji ogrzewczych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował przy montażu, demontażu, wymianie zaworów, zasuw, rurociągów, sieci ogrzewczych, a jako maszynista spycharek i ciągników –przy wykonywaniu i zasypywaniu wykopów pod sieci

grzewcze, woził materiały do budowy i remontów tych sieci, węgiel do kotłowni, a z pieców na kotłowniach wywoził szlakę. W ocenie Sądu, powyższe prace, ich charakter i sposób wykonywania, potwierdzony zgromadzonymi w sprawie spójnymi i wzajemnie korelującymi ze sobą dowodami, stanowiły podstawę do uznania, że wnioskodawca w okresie łącznym 2 lat, 2 miesięcy i 19 dni –będąc zatrudnionym w (...) w L.– wykonywał prace w warunkach szczególnych. To zaś w połączeniu z uznanym przez Sąd okresem pracy w szczególnych warunkach w (...) Sp. z o.o. w L. (5 lat, 4 miesiące i 17 dni) oraz okresem takiej pracy uznanym przez ZUS (8 lat, 5 miesięcy i 18 dni) daje wymagany ustawą ponad 15-letni staż pracy w szczególnych warunkach.

W świetle zatem powyższych uwag uznać należało, iż M. S. spełnił wszystkie warunki do przyznania emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, co –na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.– skutkowało zmianą zaskarżonej decyzji i przyznaniem wnioskodawcy prawa do emerytury od dnia 27 listopada 2015 r., tj. od dnia złożenia wniosku (zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy emerytalnej).

Stosownie do treści art. 118 ust. 1a ustawy emerytalnej, Sąd orzekając o prawie do emerytury, ma obowiązek stwierdzenia, czy organ rentowy ponosi lub nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji i przyznanie tego prawa na etapie postępowania administracyjnego. Z uwagi na okoliczność, iż ubezpieczony stosowne dowody służące wykazaniu stażu pracy w szczególnych warunkach przedstawił dopiero w postępowaniu sądowym, Sąd –mając to na uwadze, jak i treść cyt. wyżej przepisu– stwierdził, iż organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w przyznaniu prawa do świadczenia i z tych względów orzekł jak w pkt II wyroku.

Rozstrzygnięcie o kosztach zastępstwa procesowego zapadło na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800).